

Dehcho K'ée T'eh Gha Satsók'ó

Dene T'eh gha Satsók'ó Ts'eguhge Egenidhē-ke, *Aboriginal Pipeline Group (APG)*, t'á Dene ekúhdē nāzhádéh, ká gájene adezhō sóondi t'á gotah aget'ı. Ezhi t'á dúh łuk'éh, Eyéhtth'ēē Za, *TransCanada Pipelines*, goxéh eghálagenda gha sáamba sáanéht'é t'áh gots'ágıındı. Ezhi gots'ēh t'á káa see ehthı t'áh goxéh eghálagenda kéogenjthe.

Ekúh t'á, *APG*, gonatth'ee theda, Fred Carmichael kadi, "Edı sáamba gháádé t'á káa ǫkı xaye ndée, dáóndıh t'eh got'ıı goxéh eghálarúdá enıddhē gha Edjht'éh Ndedhé thıtsı ıılé k'ée goxéh eghálarıda kéonéhtııddı gha dúle", ndı. "Kot'ıh dúle satsók'ó dene ekúhdē nāzhádéh adezhō dúle zhet'áogedehtı gha kéots'enjthe", shu ndı.

Zhundıh tháát'óh, Tet'á Ndéhe gots'ēh Dehcho k'ée shu, ndéh zhıeh tthe zhágııı gee, t'eh, nihts'ı łáóndıh, zháhıı. Ezhi t'á dúhdzēh dene łō zhet'áh dekúē gogenıhtıh gots'ēh zhet'áh shu mékáegedet'éh gha zhet'áogedehtı. Met'áh ek'ak'óǫ et'eh etsı gots'ēh satsóǫ zháts'ıhtsı gha shu dúle zhet'áogedehtı.

Kó, náendıh dheh, ndéh zhıéh gots'ēh kats'ezené gha góǫ. Gots'ēh nıdé, godıı dúle náendıh gots'ē ats'eleh - ezhi t'á, satsók'ó k'ée ts'ezené t'áh godııh zōh t'á ats'ehǫ á ǫt'e. Ejōh Canada zhıéh, adezhō t'áh, káa t'eh gha satsók'ó ǫkı łatthōno óǫ ets'ētae hono limil godechı óǫts'ē t'á k'éohtet'ı á agúht'e. Gáhjene adezhō t'á ndeh zhıeh zhánıt'ı á azhót'e.

Edı satsók'ó t'á ká sáodétha t'óh gots'ēh meghōh gots'ıındeh á aıt'é. Zhundıh t'á, ekúhdē gots'ēh dene kı gondéh k'eh t'eh gha satsók'ó ts'eduhgele egenııdhı. Dúhthale gots'ēh t'á eghálaeda kaecho ts'ıhǫǫ, ká eghálaeda łō gha olı aegenıdhē t'áh t'á, łō zhets'ē gúlıh godııh aegenıdhē agújá. Ezhi t'áh t'á, dúh thale gots'ēh, t'eh got'ıı dıı t'á ekúhdē gots'ēh dene goxéh eghálagenda kéogenjthe. Dehcho k'ée t'eh gha satsók'ó, ets'édıı latth'ono óǫ łáhdıı hono godechı aende ts'uhtsı egenıdhē. Eghálaeda kaecho t'á ká détı dúyé éhsáá ǫt'e gha.

T'eh got'ıı dıı t'á goxéh eghágenda: *Imperial Oil, ConocoPhillips, Shell Canada*, gots'ēh *ExxonMobil Canada*. Tet'á Ndéhe zhıéh t'eh łō egúǫ gok'éh tae, *Taglu, Parsons Lake*, gots'ēh *Nıglıngak* gots'ēh t'á t'eh guzenı aegenıdhē. Ala t'á,

satsók'ó azháetsele godljh t'áh t'a Enáke Kúé gots'é ts'ezené gha. Gots'eh nidé, satsók'ó meʒóʒ aecho godljh t'áh, Dehcho k'éé godj náendíh gha gots'é ezené kéonidhi gha. Edi satsók'ó nechá t'a, t'eh got'j djj gots'eh APG t'a zhets'é k'aogedéh gha.

Map of gas fields

Enáke Kúé t'a tu dzóʒt'e metah gots'eh kats'edhah gha gots'eh nidé, satsók'ó hono golahchí aeká k'éé T'eh Gúlj gots'é ezené gha. T'eh nezj t'a satsók'ó tae hono golahchí aecho k'éé, godj náendíh gots'é ezené gha. T'eh got'j gúlii shu t'eh egogj'ʒ gots'eh ededj shu zhek'éé t'eh guzené egenidhe nidé, ká gogha góʒʒ nidé, ededj shu dúle zhet'áh aget'j gha. Dúht'óh t'a, godj dúle gots'ehtsi gha olí gha gok'eaʒenita t'áh t'a eghálaʒida. Eghálaeda nechá, eghálaeda ʒg dúyé mexéh thela éhsáá ʒt'e gha kó, kútt'íé gots'eh, nezj shu etexéh eghálaʒida t'áh t'a dúle thitsi gha olí.

Edi kaondíh t'áh t'a nahxéh eghálaʒudá eeniddhe:

- Dene Gonáodhe gots'eh ndéh zhek'eh nágedéh shu eedichá t'áh ʒoh t'a ahtít'j gha.
- Séé ehtth'l t'áh dáóndíh eghálaʒida gha Dene gots'é kadidi gha gots'eh gogha nezjle nidé, dáóndíh t'áh dúle k'éndah nezj aut'j naxoegenjdhe gha dagodíke gha.
- Dene ekúhdhe názhádéh eghálaeda gha goghágonité gots'é eghálaʒida gha gots'eh dene amii thəh edegha xálagededake shu, nahxéh eghálaeda egogúh'áh gots'é shu gots'áhtídi gha.
- Dzaa t'ahsáagondeh goch'á shu séé hotie t'áh ʒoh t'a eghálaeda gha.
- Eghálaeda ekúh gots'eh anahút'e got'áh shu séé hotie t'áh ndéh tsjgodhi goch'á kexoedih t'áh ʒoh t'a mek'eh ahtít'j gha.

Ká t̄eh gha satsók'ó ts'é h̄eṛeḥ ts'edj̄ndí nidé, zhundah ł̄ahdj̄j xaye t'áh t'a, ká dúle Dehcho k'éé t̄eh ezení gogháets'enda gha olí.
